

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА
ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ІМЕНІ ПРОФЕСОРА О.МІШУКОВА

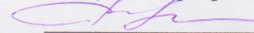
ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри слов'янської філології
та світової літератури імені професора

О.Мішукова

протокол від 07.09 2020 р. №2

завідувач кафедри

(доц.Гладкова Р.Я.)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ ХХ СТОЛІТТЯ

Освітня програма

першого (бакалаврського) рівня

Галузь знань 01.Освіта

Спеціальності

014.02 Середня освіта (мова і література російська, англійська)

014.02 Середня освіта (Мова і література англійська, російська)

014.021 Середня освіта (Англійська мова і література)

014.02 Середня освіта (мова і література англійська, німецька)

014.02 Середня освіта (мова і література французька, англійська)

014.024 Середня освіта (Іспанська, англійська мова і література)

014.02 Середня освіта (мова і література німецька, англійська)

Херсон 2020

1. Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Історія світової літератури ХХ століття
Тип курсу	Обов'язкова компонента
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень освіти
Кількість кредитів/годин	4,5 кредити / 135 годин
Семестр	7 семестр
Викладач	Олександра Штепенко (Oleksandra Shtepenko) доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри ORCID: http://orcid.org/0000-0002-193-5383
Посилання на сайт	
Контактний телефон, месенджер	(0552)326727 http://www.kspu.edu/About/Faculty/IUkrForeignPhilology.aspx
Email викладача:	olexshtep27@gmail.com
Графік консультацій	середа, 16:00-17:00, ауд. 104 або за призначеним часом
Методи викладання	лекційні заняття, семінарські заняття, презентації, тестові завдання, творчі завдання, індивідуальні завдання, модульна контрольна робота
Форма контролю	екзамен

2. Анотація дисципліни:

дисципліна охоплює тематичний блок, що складається з ретроспективного викладу ключових проблем, що пов'язані з особливостями формування та функціонування світового літературного процесу кін. ХХ – поч. ХХІ ст. та першої половини ХХ століття. Авторськи курс спрямований на усвідомлення студентами основних тенденцій розвитку зазначеного періоду світової літератури з зосередженням уваги на розвиток модерністських течій європейської літератури, на вивчення найбільш значущих художніх текстів знакових для цієї епохи авторів, на виявлення та розрізнення у синхронії та діахронії суттєвих явищ національних літератур та особливостей індивідуальних авторських стилів.

Мета та завдання дисципліни:

Метою дисципліни є вивчення основних явищ літературного процесу першої половини ХХ ст. у поєднанні попереднього культурно-історичного досвіду розвитку європейської літератури з новими відкриттями та провідними інноваційними тенденціями і реаліями літературного процесу зазначеного періоду, вивчення творчості знакових письменників з урахуванням їх приналежності до естетичних напрямів та угруповань, формування у майбутніх філологів вміння аналізу та інтерпретації творів в історико-культурному контексті.

Теоретичні завдання курсу:

- поширення наукового кругозору студентів та поповнення його новою літературознавчою термінологією;
- уміння орієнтуватися у світі художньої літератури і культури,
- засвоєння теоретичних знань щодо вивчення своєрідності естетичних ідей різних літературних напрямів у європейській літературах;
- вивчення літературно-художніх явищ та закономірностей розвитку літературного процесу європейських національних літератур;
- аналіз проблеми взаємодії теоретичних моделей і художньої практики в літературі періоду, що вивчається;
- теретична підготовка до проведення занять у школі по вивченню особливостей творчості письменників межі ХІХ –ХХ століть та першої половини ХХ століття з урахуванням притаманних їхнім творів стильових відмінностей.

Практичні завдання курсу:

- знайомство із знаковими письменниками епохи, їх творчою спадщиною, особливостями художнього методу та письменницького стилю;
- опанування прийомами аналізу художніх текстів різноманітної жанрової палітри, у тому числі модерністської естетики, та методами їхньої інтерпретації.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Курс «Історія світової літератури (ХХ ст.)» забезпечує розвиток **ключових компетентностей** (уміння вчитися, спілкуватися державною та іноземними мовами, інформаційно-комунікаційної, соціальної, громадянської, загальнокультурної), а також спрямований на формування системного

літературного світогляд за допомогою засвоєння **фахових літературознавчих компетентностей**,

Після успішного завершення вивчення дисципліни здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі літературознавства в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки.

Загальні компетентності:

ЗК1. Усвідомлення цінностей громадського суспільства та здатність зберігати та примножувати культурні та наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння закономірностей розвитку філологічних знань, а саме ролі літературознавчої культури у системі загальнолюдських цінностей;

ЗК 2. Здатність спілкуватися, читати та розмовляти державною мовою;

ЗК 3. Прагнення оволодіти сучасними літературознавчими знаннями;

ЗК 4. Здатність проводити літературознавчі дослідження на належному рівні та базувати результати навчання на принципах академічної доброчесності;

ЗК 5. Здатність застосовувати теоретичні знання з історії літератури у філологічній практиці.

Фахові компетентності:

ФК1. Усвідомлення базових структурних складників літературознавчих професійних і наукових знань;

ФК2. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури (від давнини до сучасності), розуміти еволюцію напрямів, жанрів та стилів, знати чільних представників та художні явища;

ФК 3. Опанування знаннями про тенденції розвитку світового літературного процесу та навичками аналізувати, порівнювати та систематизувати суттєві подібності та відмінності європейських національних літератур;

ФК 4. Уміння оперувати спеціальною літературознавчою термінологією для розв'язання професійних або наукових завдань;

ФК 6. Здатність до аналізу, систематизації та інтерпретації літературних фактів та художніх текстів (у тому числі – мовою оригіналу залежно від обраної спеціалізації);

ФК 7. Вміння здійснювати літературознавчий аналіз текстів різних жанрів та стилів.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Розуміння тенденцій розвитку європейського літературного процесу літератури у культурному контексті епохи, що вивчається;

ПРН2. Знання біографічних відомостей про письменників епохи, яка вивчається;

ПРН 3. Вміння відрізнати національну специфіку кожної з літератур зазначеної доби

ПРН 4.Знання жанрових форм, уміння співвідносити типологічно схожі явища зарубіжних літератур в синхронії і діахронії;

ПРН 5.Засвоєння нових термінологічних понять та уміння їх застосовувати;

ПРН 6. Уміння аналізувати літературний текст у єдності форми та змісту, проводити порівняльний аналіз творів;

ПРН 7. Уміння дати логічно побудовану відповідь, яка демонструє ерудицію і професійні філологічні знання студента.

4. Структура курсу

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Семінарські заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
4,5 кредити/135 годин	26	20	89

5. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

6. Політика курсу

Відвідування занять. Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100% відвідування очне або дистанційне відвідування всіх лекційних занять. Пропуск понад 25% занять без поважної причини буде оцінений як FX. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Письмові роботи. Студенти мають виконати всі запропоновані види письмових робіт (виконання модульних тестових завдань та термінологічних вправ за темами курсу, написання аналізів літературно-художніх творів за запропонованою схемою, написання літературно-критичних есе тощо).

Академічна доброчесність. Роботи студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Література. Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких не має серед рекомендованих.

7. Схема курсу

Змістовий модуль 1. Тенденції та особливості розвитку зарубіжної літератури межі 19-20 століть.

Лекційний модуль.

Тема 1. Межа XIX-XX століть як історико-літературне та культурологічне поняття.

Тема 2. Натуралізм. Натуралізм у Франції та творчість Е.Золя.

Тема 3. Типологія європейського символізму. Символізм у французькій поезії.

Тема 4. «Нова драма» як вектор розвитку європейського театру.

Тема 5. Виникнення та еволюція європейської символістської драми.

Тема 6. Взаємозв'язок реалізму та модернізму у французькій прозі XX ст..

Тема 7. Становлення та розвиток модерністських тенденцій в літературах Німеччини та Австро-Угорщини.

Семінарський модуль.

Тема 1. Натуралізм у Франції та творчість Е. Золя.

Тема 2. Символізм у французькій та бельгійській поезії

Тема 3. Новаторство драматургії Г.Ібсена.

Тема 4. Теорія епічного театру та драма Б. Шоу.

Тема 5. Драматургія символізму та творчість Моріса Метерлінка.

Тема 6. Особливості інтелектуальної прози Т. Манна.

Змістовий модуль 2. Еволюція модерних тенденцій європейської літератури першої половини ХХ століття.

Тема 1. Етапи еволюції англійської прози та скандинавського роману ХХ століття.

Тема 2. Європейська школа американського поетичного модернізму.

Тема 3. Особливості літературного процесу в США початку ХХ ст.

Тема 4. Концепція особистості у модерністській прозі європейській літературі першої половини ХХ ст. французький екзистенціалізм та англійська школа «потіку свідомості».

Тема 5. Зародження, формування та розвиток авангардних течій в європейській поезії та прозі ХХ століття. Експресіонізм у літературі Німеччини та Австрії.

6. Епоха «срібної доби» російської поезії та прози в контексті розвитку світової культури ХХ століття.

Семінарський модуль

Тема 1. Оскар Уайльд та символізм в Англії.

Тема 2. Особливості скандинавського роману у творчості К. Гамсуна.

Тема 3. Американський реалізм початку ХХ століття та творчість Дж. Лондона.

Тема 4. Провідні школи європейського літературного авангарду половини ХХ століття: знакові представники та літературні твори.

Тема 5. Естетичні пошуки та відкриття «срібної доби» російської поезії.

8. Список рекомендованих джерел

Основні

1. Давиденко Г.Й., Чайка О.М.. ІЗЛ в 4-хч. - 19-поч.20 та 20 століття. Т.3. – К., 2007
2. Ващенко Ю. А. Історія зарубіжної літератури ХХ століття. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 152 с.
3. Літературознавча енциклопедія в 2-т. К, 2007
4. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р.Гром'яка, Ю.Коваліва,

- В.Теремка. – К.: ВЦ «Академія», 1997. – 752 с.
5. Зарубіжні письменники: Біобібліографічний словник у 2-х ч. під ред. Н.П.Міхальської. – М., 1997.
 6. Історія всесвітньої літератури в 9-ти тт.. Т.7-8. – М., 1991-1994.
 7. История русской литературы к.ХІХ-нач ХХ века под. ред. А.Г.Соколова М, 2007.
 8. Історія зарубіжної літератури ХХ ст. [Текст] : навч. посібник / ред. В. І. Кузьменко. Київ : ВЦ "Академія", 2010. 496 с.
 9. Помазан І. О. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : підруч. для студ. ф-ту «Референт-перекладач». – Харків : Вид-во НУА, 2010. 256 с.
 10. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. За ред. М.Зубрицької: Пер.з англ. Л.Онишкевич. – Львів: Літопис, 1996; 2000.
 11. Encyclopedia of Contemporary Writers and Their Work / ed. Geoff Hamilton, Brian Jones. Infobase Publishing, 2010. 433 p.

Додаткові:

1. Аверинцев С. Михайлов А. Манн Томас // Культурология ХХ век. Энциклопедия.
2. Андреев Л.Г. Феномен Рембо // Рембо А. Произведения в стихах и прозе. – М., 1988
3. Андреев Л.Г., Козлова Н.П., Косиков Г.К. История французской культуры. – М., 1987.
4. Анікст А. Теория драмы на Западе во второй половине ХІХ века.
5. Анненский И. Книги отражений. – М., 1979.
6. Асмус В Философия и эстетика русского символизма// Вопросы теории и истории эстетики. – М., 1968.
7. Атт С. Над страницами Томаса Манна. – М., 1980.
8. Балашов Н. Рембо и связь двух веков в поэзии // Рембо А. Стихи... – М., 1982.
9. Баран Х. Поэтика русской литературы ХХ века. – М., 1993.
10. Батурін С.С. Т.Драйзер. – М., 1975.
11. Бачелис Т. Заметки о символизме. – М., 1998.
12. Божович В.И. Традиции и взаимодействие искусств: Франция конца 19-начала 20 вв. – М., 1987 г.
13. Гаспаров М. Русские стихи 1890-1920 гг. в комментариях. – М., 1993.
14. Генрих Манн- Томас Манн: Эпоха. Жизнь. Творчество: Переписка. – М., 1988.
15. Гончаров Б.П. Поэтика Маяковского. – М., 1983.
16. Гумилев Н О Верхарне // Гумилев Н Собр. соч.в 4-х томах, – М., 1991. Т.4
17. Долгополов Л. Александр Блок: Личность и творчество. – Л., 1980.

18. Дымшиц А.Л. Поэзия Осипа Мандельштама // Мандельштам О. Стихотворения. – Л., 1964
19. Жирмунский В. Творчество Анны Ахматовой. – М., 1973
20. Засурский Я. Н. «Американская трагедия Теодора Драйзера // Т. Драйзер «Американская трагедия». – М., 1987
21. Засурский Я.Н. Теодор Драйзер: жизнь и творчество. – М., 1977
22. Зенкин С. Пророчество о культуре (творчество С. Малларме) // Малларме С. Сочинения в стихах и прозе. – М., 1995
23. Зингерман Б. Очерк истории драмы XX века. – М., 1979
24. История немецкой литературы. – М., 1968
25. Каре Ж. Жизнь и приключения А. Рембо. – СПб, 1994
26. Карельский А.В. Гуго фон Гофмансталь // Карельский А.В. Хрупкая лира. М, 1999.
27. Квіт С. Герменевтика. Посібник. – К.: ВЦ «Києво-Могилянська академія», 2005. – 42 с.
28. Кургинян М. Романы Томаса Манна (Формы и метод). – М., 1975
29. Ласло-Куцюк М. Засади поетики. – Бухарест: Критеріон, 1983. – 384
30. Лилеева И. Краткая летопись жизни и творчества Э. Золя // Э. Золя. Собр. соч в 26 тт. – Т. 26; – М., 1967 г.
31. Марченко А.М. Поэтический мир С. Есенина. – М., 1989.
32. Мочульский К. А. Блок. А. Белый. В. Брюсов. – М., 1997.
33. Мурашкин Е. Верлен и Рембо. – М., 2001
34. Николай Гумилев. Исследования и материалы / Сост. М. Эльзон, Н. Грознова. – СПб, 1994
35. Обломиевский Д. Французский символизм. М., 1973
36. Пальцев Н. Художник как критик. Критика как искусство. Эстетика О. Уайльда // О. Уайльд. Избранные произведения: в 2-х т. – М., 1993.
37. Парчевская Б.М. Теодор Драйзер. Библиографический указатель. – М., 1976.
38. Русский футуризм: Теория. Практика. Критика. Воспоминания. – М., 1999.
39. Саакянц А. Марина Цветаева: Страницы жизни и творчества. 1910-1922. – М., 1986
40. Тузиков А. Портреты французских писателей. Жизнь Золя. М., 1976 г.
41. Урнов Д. О. Уайльд и его творчество // О. Уайльд. Избранные произведения: в 2-х т. – М., 1979.
42. Федоров А. Иннокентий Анненский: Личность и творчество. Л., 1974.
43. Фрид Я. Эмиль Верхарн: творческий путь поэта. – М., 1985
44. Цвейг С. Фридрих Ницше // в кн. С. Цвейг. Собр. соч в 10-ти тт. – М., 1992. Т. 5
45. Чуковский К. О. Уайльд. Этюд // О. Уайльд. Избранные произведения: в 2-х т. – М., 1993.
46. Шкунаева И. Бельгийская драма от Метерлинка до наших дней. – М., 1973.

47.Эллман Р О.Уайльд. Биография. – М., 2000.

Інтернет-ресурси

1. Зарубежная литература. Анализ произведений зарубежных авторов.
<http://www.licey.net/lit/foreign>
2. Електронна бібліотека «Джерело»: <http://ukrlib.com>
3. Бібліотека українського центру: <http://ukrcenter.com>
4. Національна бібліотека України з віртуальною бібліографічною довідкою:
<http://chl.kiev.ua>
5. <http://natapa.org/biblio/programs/history-posobije>
6. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/History/INDEX_HISTORY.php
7. <http://historystudies.org/>
8. Электронная гуманитарная библиотека <http://www.gumfak.ru/zarub.shtml>
9. AeLib: Бібліотека світової літератури. <http://ae-lib.org.ua/>
10. Infolio: електронная библиотека <http://www.infoliolib.info/>
11. <http://Annales.info/step/pletneva/index.htm#polov>.

9. Система оцінювання та вимоги

Розподіл балів за змістовими модулями:

Поточний і модульний контроль				Іспит	Сума
Змістовий модуль 1 (30 балів)		Змістовий модуль 2 (30 балів)			
Поточний контроль	МКР 1	Поточний контроль	МКР 2	40	100
15 балів	15 балів	15 балів	15 балів		

Оцінювання і контроль знань.

Вивчення дисципліни «Історія світової літератури (XX ст.)» закінчується іспитом, оцінка якого визначається сумою балів за визначені нижче види робіт:

- на практичних заняттях (за два модулі) – від 18 (мінімально) до 30 (максимально) балів (за практичні одного модуля від 9 до 15);
- за 2 модульні контрольні роботи від 18 (мінімально) до 30 (максимально) балів (кожна робота модульна від 9 до 15);
- іспит 24 (мінімально) – 40 (максимально) балів.

Разом – 60 (мінімально) 100 (максимально) балів.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами роботи на практичних заняттях, складає 30 балів (по 15 балів за кожен з двох модулів). Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях – 12. Оцінювання на навчальних заняттях для одного модуля переводяться у 5-бальну систему за формулою: $(\text{Сер. бал.} \times 0,05 + 0,4) \times 15$) Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що не підготувався до занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів. Поточну заборгованість, пов'язану з непередготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).